

Vergaderjaar 2000–2001

27 400-IXB

Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Financiën (IXB) voor het jaar 2001

Nr. 18

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 november 2000

De heer Crone heeft bij de Algemene Financiële Beschouwingen gevraagd naar de omvang en ontwikkeling van de kas-transactieverschillen samenhangende met de invoering van de vermogensrendementsheffing bij de berekening van het EMU-saldo. De gevraagde informatie is opgenomen in de bijgevoegde notitie.

De Minister van Financiën,
G. Zalm

Notitie verwerking vermogensrendementsheffing in het EMU-saldo

1. De belastingenopbrengsten worden in het EMU-saldo geregistreerd op basis van de voorschriften van het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen (ESR 1995). Het ESR 1995 schrijft registratie van belastingopbrengsten voor op transactiebasis, en wel volgens de variant van «time-adjusted cash». Bij deze registratiewijze vormen de kasopbrengsten het startpunt. Vervolgens worden de kasopbrengsten toegerekend aan het moment waarop de (economische) activiteit plaats heeft gevonden die heeft geleid tot de verplichting tot het betalen van belastingen. Een van de belangrijkste overwegingen om aan te sluiten bij de feitelijke kasopbrengsten was de notie dat het niet wenselijk is om oninbare belastingopbrengsten (dus fictieve ontvangsten) mee te laten tellen bij de berekening van het EMU-saldo.
2. Voor Nederland is deze registratiewijze van time-adjusted cash vertaald in de praktijkregel dat de kasopbrengsten steeds één maand in de tijd worden (terug)geschoven als benadering van het moment waarop de belastingverplichting tot stand is gekomen. Dit uitgangspunt geldt in principe voor alle belastingsoorten en eveneens voor de registratie van de sociale premies. Voor de belasting- en premieopbrengsten geldt dus dat de jaaropbrengst van jaar t gelijk is aan de som van de kasopbrengsten van de maanden van de periode februari t tot en met januari t+1.
3. Evenwel, er zijn een paar belastingsoorten uitgezonderd van deze regel omdat het schuiven van kasopbrengsten met één maand in de tijd geen zinvolle benadering van het moment waarop de belastingverplichting ontstaan is. In die gevallen geldt het regime van registratie op kasbasis in het EMU-saldo (als het ware wordt er met nul maanden geschoven). Voor Nederland betreft dit de volgende vier belastingsoorten: de vennootschapbelasting, de dividendbelasting, de inkomstenbelasting en de successierechten.
4. De vermogensrendementsheffing maakt deel uit van de inkomstenbelasting. In punt 3 is aangegeven dat de inkomstenbelasting op kasbasis in het EMU-saldo geregistreerd wordt. Voor de vermogensrendementsheffing als onderdeel van de inkomstenbelasting geldt ook registratie op kasbasis. Als zodanig is de vermogensrendementsheffing dan ook volledig op kasbasis in de EMU-cijfers verwerkt. Dit geldt dus zowel voor het jaar 2001 als het jaar 2002. Dit betekent dat in de kas-transactieverschillen geen correctie behoeft te worden opgenomen voor de vermogensrendementsheffing. Het is juist dat als gevolg van kasvertragingen de opbrengsten van de vermogensrendementsheffing in 2001 op kasbasis lager zijn dan op transactiebasis. Dit is ook expliciet toegevoegd in bijlage 3 van de Miljoenennota¹. In 2001 is het kasbedrag éénmalig lager dan het bedrag op transactiebasis. Voor de jaren vanaf 2002 is in de ramingen namelijk gerekend met de structurele opbrengst (waarbij de opbrengsten op kasbasis en transactiebasis aan elkaar gelijk zijn).
5. Samenvattend, de genoemde lagere kasopbrengst samenhangende met de vermogensrendementsheffing in 2001 is dus al verwerkt in het EMU-saldo 2001 van 0,7% BBP via de reeks belastingen op kasbasis. In de post kas-transactieverschillen, een van de verklarende variabelen van het verschil tussen het EMU-saldo en de nominale schuldontwikkeling, behoeft geen correctie voor de vermogensrendementsheffing te worden opgenomen. In 2002 is de opbrengst op kasbasis van de vermogensrendementsheffing inderdaad hoger dan in 2001. Het kas-

¹ Het in bijlage 3 van de Miljoenennota 2001 gehanteerde begrip transactiebasis is overigens anders gedefinieerd dan het transactiebegrip van time-adjusted cash van het ESR 1995. In het transactiebegrip van bijlage 3 vindt namelijk toerekening van de belastingopbrengsten plaats aan het jaar waarin het belastbare feit zich voordoet. Met name bij belastingsoorten als de vennootschapsbelasting betekent dit dat in de opbrengsten van een specifiek belastingjaar nog vele jaren na dato wijzigen kunnen optreden. Hierdoor kunnen belangrijke verschillen ontstaan tussen de belastingopbrengsten geregistreerd op time-adjusted cash in het EMU-saldo en op basis van transactiebasis in bijlage 3 van de Miljoenennota 2001.

bedrag is verwerkt in het EMU-saldo 2002 via de reeks belastingen op kasbasis. Net als in 2001 heeft in 2002 de reeks kas-transactieverschillen geen correctie voor de vermogensrendementsheffing te bevatten.